

I. Något om våra förfäders seder och tro 278 1
förest huru de byggde sina hus vilket tillgick så de budade sina
grannar och vänner tillsamman en dag för att hemta timmer en annan
en annan dag samtades de för att hugga timmer tillraman eller som
det sade ha regeille då var oph en hade sin yasa sig stjernan och
hammare med sig två och två tillraman några gjode speer andra
gjode så kallad binnningar somliga klyfde bjelkar till bjoder stälpar
och lösholt, mellan stälparna två ställpar och en bjelke kallades en binnning
varje bjelke skars med med en lång tap i stälpara med en keil i toppen utan
för stälpen kallad kak, att hälla binnningen tillsamman med i lejderna brödes
höl med en uoper att sätta så kallad ^{stör}alt för att sedan med lera emellan
stegen förfärliga väggar stegen klyfdes af likt kakor på alla sidor för att lera
skall bättre kunna stanna fast så var timran färdig till rensning
men hysorinnan lades som fot eller grund der byggnaden skulle stå
en red med kullersten grasten att skälla byggnaden på sedan började
rensningen en binnning efter en vorter med ett löshult intäpphet i stegen
mellan varje binnning vilket fortgick till man nåde ändan så skulle
sparen sesar att detta var förligt skulle enedel likta andra stegen
stegen skulle ha ett mellanrum af tre tom liktmen ett mellanrum
af 12 tom st var st och st mättet vbratt på sin hammare
så var timran färdig. När kom för och man var med en af
framtimmer för ändan tillt förfärligad När jettekrans samman
binden af blommar och gräs som fasthånds på ett likt för att
spika på i sparverket. Sedan skulle alla sitta på sparverket
att hysorinnan kom ut med brunvin och något lätet vilket skulle
fortäras på sparverket för varje dag som inngidiger utbringades
att veldigt hurra. När detta var gjort kastades fläsko och glas
till marken för att sinderkrossas det sades att annan blif det i någon
tur i huset sedan vidtog regeille dagen derpå samtades
de åter för att bjuda två tillramans till en så kallad lörtte vilken
tillreder på så sett att somliga bara vatten och lörd på lera n
andra redo på hertar i lera för att göra den tjendeg till väggar
i levätten strödder långskuren halmhackera som arbetades som
annan med lera skulle bli starkare till vegg. En annan dag
skulle piger och drängar samlas för att lördla väggar efter till så
kallad regeille Drängarna skulle malla eller bara lera from peginna
skulle bygga vägg två och två lätthopa en stod utan den andra inom
vart par hade sin hals som skuring så kallad / emellan / 4 par stälpar
så lade de lera inellan stegen klappa till och två sin sida

II. tur i huset sedan vidtog regeille dagen derpå samtades
de åter för att bjuda två tillramans till en så kallad lörtte vilken
tillreder på så sett att somliga bara vatten och lörd på lera n
andra redo på hertar i lera för att göra den tjendeg till väggar
i levätten strödder långskuren halmhackera som arbetades som
annan med lera skulle bli starkare till vegg. En annan dag
skulle piger och drängar samlas för att lördla väggar efter till så
kallad regeille Drängarna skulle malla eller bara lera from peginna
skulle bygga vägg två och två lätthopa en stod utan den andra inom
vart par hade sin hals som skuring så kallad / emellan / 4 par stälpar
så lade de lera inellan stegen klappa till och två sin sida

2. Till de nämnde af till lyden sedan stötades den till med att
2 doppas hendena i vatten och sluta den öfver med handlen
och så skref var sitt namn i veggan med fingröt sedan var det
att börja en ny Tafla detta fortgjick till alla veggan vore förändiga
sedan skulle längillet börja då drängar och puer först hade omklätt
sig lagt af muddrätten och illat sig högtidsdrägt för att sedan vara sig
III med dans och lekar — Då det byggdes en gård bestod den alltid af

4 långer sammanhängande med varandra boningshuset skulle byggas mest till
vilket inredes på så sett — först torfhus — Stens — skorsten och forte
stuga och kistehus eller baghus alla gälfven bestodo af lera
Skorstenen murades af af grästen samt ett utbygg i mitt för skorstenen
för inrättandet af en bakugn fönstren bestodo vanligtvis af två reuter
i högd med 2 järngaller i varje fönster som skydd för inbräntgjussor
alla rum gick tvärs öfver längan. den var sällan mer än 8 eller 10

IV alnar bred; Målbarmat i stugan var en järnkakelugns
för eldning vilket skedde med torf. Öfver kakelugnen var fästad 4
stänger så kallade rätkar, der lades fläsket af till torknings
som det upptogs af saltkött den var ett kakelugnsbänke sedan
en så kallad himlasång bred och stor den rätk ända till taket
den stod vanligtvis i den norra änden till med ~~stänger~~ till
i den andra gälfven med utskänningar runt omkring framman
var så hög att en pall var anbringad på densamma att trampa på
när man skulle lägga sig omgefläsk et halft lar halm atgick att
packa med till vilolager. Rundt kring väggarna stodo så
kallade långbänkar med spolahukas som vid högtidligheter öfver
klädes på sittrarna med bänkadretter fint uttränk i guldadagsfärg
vid Åstra sidan stod långbordet med en så kallad stor bordbänk
under bordskivan der maten förvarades vid långsidan af bordet
datt tjénarna för sig själf ved bordändan på veggan vid bordändan
der för satt hängde hans dräga kläp deri han förvarade sina
vord-papper planbok och brunvinsflaskor en så kallad taflätt häng
de i kroken med ett skap medelt samt några små hyllor öfver
afred för man räkning samt en lång hylla med utskänningar
i kanten uppfatt vid loftet att sitta porcelinsalvrikt på
vid förstugodörren stod en så kallad gärbänk afred för guren
att värpa samt ligga ut sina gärlingar — Gabert i stugan seides
som mågnarna med en björkqvast och sedan sandaler med knärand
därrarna vore sammanspikade af hela brödrar med nästas spant
öfver inrättningen att stiga med var vanligtvis var klädd med pantog

Vad något om frijor och bröllop. När någon ungdom
hadt gått och förälskat sig i någon flicka, ten villken han
gera ville gevara sin kärlek så skede detta vanligtvis
genom något ombud en väninna eller man, kunde de mäkla
så att flickan och hennes föräldrar samtyckte till partiet så
blef han af ombudet tillsagd, att han var välkommen dit, och så öfverens
kommo de om hemgift som i tiden skulle föra med sig i bort
kom så gifterna och bröllopet tillstån, så skulle vanligtvis den som hadt
förmedlat partiet hafva i ersättning en tunnare någ och en slaktet gris
jemte några andra smäraker samt vara med på bröllopet
så seste den tilltänkte svägen och dotterns far till partiet för att få
lysning till ständ, detta skedde mangon gång utan dotterns samtycke
Ten bröllopet skulle bakas varjehanda bröd bruggas och slaktas
att i oändlighet Ty bröllopet varade vanligtvis i åtta dagar
och mycket folk enbjöds, och alla hadt en väldig förmåga med sig
som bestod: ett stort fat gröt kallad boleja eller 3 slaktade höns
vilk lägg placerade på et fat med en svakarbit: nebben en väldig
stor smärkaps hägt opstappad och utrivad med örn och andra frejda
en kopparspan mjällin och spet, 2, 3 en konica Renna, Kjöck
samt en del andra bakelser. nu vore gästerna komna och färdan
skulle ordnas för att aftaga till partiet 2 sadlade hentar med
ryttare redo för kallas förveridan därefter spelmenner och dernest
brudparet och därefter en väldig rad med skettar - Efter vigslen
ättervende de till bröllopsgården der de alla innan de stego af vagnen bjödos
Renn och vin med bakelser samt välkomst och lyckönskningstal till
brudparet - Spelmenner spelade allt förtfarande

VI Midnattsmaraftern komlade sig barn ungdom för att gå och sjunga för
egg med spelman i teten och 2 därefter barande en korg för samlandet
af egg samt därefter en hel flock vilka alla när de kommo till en
gård gemensamt upstomde i salmen 374.05. De saronns blom-
ster skänka dei lilja i grön dal och så vidan skompanji rade af
spelmanner Alla hadt sina takskog öfver festgästerna
inajade med grönt i vinstan på fjungarna när de så hadt fjum-
git kom far och mor och trakterade dem et halft tjug egg och
en sepp med stenkaker som teleg. så togade de astad till en
annan gård med spel och sång - Dagen derpå midnattsmardagen
skulle dei två eggagills dei de bjödo var sin flicka så bakades igen
bakat i et lit. m...

4. Men däförinnan skulle de springa den långa dansen, och
spekmanen följde och sedan alla dattagarna två och två
i en lång rad till ett värt mål sedan på samma sätt
tillbaka till gillergården då det vankades eggakaka brövin
och kaffe sedan dans och liket samt ringdansar. De alla
stöder op i en ring med hand i hand en gift i ringen bärande en
liten hufvudkedder så ständes alla upp och sjöngo. Jag hvar min
dyna full af fjär. full af fjär. ^{den björ jag nu för min julefest björ} som skall vela upp den. upå den
det skall de och jag min vän. jag min vän. falla ned och ge en
liten kyss, så lades dynan ned för någon i ringen och de fällo på
knä på dynan och omfamnade varandra. så stego de op och den andra tog dynan
stälde sig mit i ringen så började äro på samma sätt.

V. Lita om våra förfäder två. Fadder ett barn till världen så skulle
der sitta stäl i alla dörrar och i vaggan der den lilla lög. detta därför att
att y trällen skulle komma och förbjeta barn. - dog någon skulle
på den dödes bröst legga en salmbok och en sax till skydd för den anden
när den död skulle begravas hade de likbåror med 4 adnslänga ben
jämte 4 stjärta sirkla 3 alna långa på bären satta kistan fastbande
med likklakanen så skulle 8 menn bära liket på axlarne till kyrkan
alltid skulle de gå med i ringen med liket. ~~och när den död skulle~~
visa sig efter döden skulle han nödvändigt gå mit åt vägen

VIII. Blev någon sjuk sökte vanligtvis kloke, och då skulle något som den sjuka
särvt i togar med till den kloke så ordinerades han skulle rökur tre
gräddor i rad. Naglar af fingrar och tår samt lite af härt skulle klippas af,
och ett eg skulle opmas i den ena ändan der skulle naglar här blandas i
egget sätter up på takaren att fåglarna skulle äta det så skulle de skulle
bli friska. När något kräatur blev sjukt skulle här togar på
visa ställen af det sjuka djuret att visa den kloke så ordinerades rökur
skulle läga på torvgräs i ett lerkar nästan 3 gräddor i rad runt om
guret 3 afvig 3 gånger rätt något fukt af den kloke som skulle sitta
ned i stället flyggen skulle bärras in i skamlarna. Stäl fötter i lörhånen
född den kloke med så strök handlet fjuka guret på ländren med
handen och läste något ottyligt var det enka skat han ett härt i
rumpetången dypade en brödbit i blodet och gaf den. lade smär
togge om särvt på rumpen och band en linnen lapp om börade här
i ändan på det högra hornet satts det en bit flyggen med en pin på
det sades vanligtvis att djuren vore förhäskade. Ofta visade den
kloke i öfver vatten den som hade förlovat sig med den särvt att
ge honom storbett såns tordomen hett

M. Björklund

Något om våra förfäders jordbruksredskap. Vagnarna voro af trä. Trähus, träaxlar med ett litet smalt järn i underkanten på axeln infällt att ställa på nafsven en halv aln långa med en buss af järn utan och en innerifrån hukakroppen till axeln gick en så kallad järnsala fastad på axeländan utanför nafsven med en ^{utanför} lyng från framkjeran vatto dritherna som besto af 2 skaklar en vid varje sida fastad på axeländan med en lyng utanför samt två skaklar i mitten fastsatte med en snål i vagnbussen. Vagnkorgen bestod af så kallade spjällerhaka med en bredd i mitten till vittbotten 2 höga styror ett för och ett bak. Stötbläddorna mellan 2 spjäller med en pin för i varje ändan. När de flödes äka fint lades halan i vagnen påtröddes luts samt åkelynet någon förmög man hade förskaffat sig ett af spjäller förfärdigat för hingt på tråjvidare fastsatte på haken. - Något senare förstod de att lägga järn på juben som bestod af korta så kallade järnskiner påspikade med järnkor. Plagan bestod af trä med en järnhult och järnkärf i sin med Kjörren der framme under axeln i Kjörren satt 2 så kallade saxar som kammelen fastfatta uti att var förfärdigat af trä, dragviller linorna voro af trä med undantag af några korta repändur fastbundna i svinglarna sedan var det en träspjälla med hål i båda ändarna repändur från svinglarna fastgjorda i spjällan den andra ändan gjordes fast i selen med ett så kallad staka af järn fastsatte i selen stack igenom hålet på spjällan, med en så kallad vrelkak af trä utanför. Karfven var uterlektande af trä med två delar i varje halva sammansatta med trälar hål bärades i ändarna på bollarna der en järnspole stack igenom att hålla huspen tillhålls med hål bärades afven i träbellorna till hufstingar gjorda af trä med hufsvad i ändan för att de ej skulle falla igenom ty de skulle sitta nörliga + handredskapen förfärdigades afven största delen af trä. Trägenare och Träskäfflar. - När vår arbetstid var slut skulle det pluddeas tärp vilket varade flera dagar. Trälen skulle ligga till midnatten der skulle får och goss ja äfven svin ha sin föda så skulle görel köras ut den lades afven på sönar och plöjdes med. Sen var förfron fördlig att ligga hem. Sedan kom hösten sådan trillades af i bunkar hem sedan sammans i runda stöcker. När sista lasset kom in skulle portarna skyndsamt stängas för det skulle blifva med larm under året sedan var det hästgill då alla som varit med bjodas då det blif spel utidens. Ragnen skulle här anställa kammara och mörmarna som potatisplökning och plöjning.

LUNDS UNIVERSITET
FOLKLIVSARKIV

hela nationen till dager

helt uttömt och svårslut
måste uttömt och svårslut
helt uttömt och svårslut

6 Sedan kom tröskningen dräng och tröskmänn stöder på
logan för att med flajl tvänns stöcker sammanbundna skog
och hämol uttröcka grödan på stora ställen rakt i din intill näst
de böjades vid tvåtid om mörgrörerna då det vankades så
kallad ottomad beständ af en skiva bröd med kött eller flötmat
deras ju bestod af en löröma med tran etc. samt en råfveke
logd i lampan som jäset tändes på - När klackan var sex på
morgonen skulle de ha så kallad davermat - frokost - som van-
ligtvis bestod af spegerill potatis och varmt dricka, så forttröt
tröskningen till midn. och sedan till gått. då vankades mörkermat
var fick sin mat i handen vilken äts i mörkret sedan tändes
ju tröskmännens gick på logan att tröska där de forttröt till
klackan 10 då det gafs aftonvard. fruntimren syslade under
görelsen med kardning eller spinning placerade sig omkring
kakelugnen vid en löröma hängande på en så kallad dalha
fartgjör i läftet, ofta gnollades på en visa så lydlunda
Räpken smorra och lampan brinner. och vinterqvällen
den är så lång o. s. v. tröskmannen skulle ha så kallad
pengaskeppa för sitt arbete som bestod i en skeppa af
varjundis tunna tröskad säd, Dränglönerna för året
voro hundra daler om året - Tigern lön 12 eller höst 17 kron
Våren förfäder visste då de va samlade mycket att tala om trösk
backa trösk flodhertar. Elvödanren huru som elverna dansade vid
någon elf. flodherten hade de ofta sitt komma skrämlande ut
någon flod vet till färger, Tröskan både vantigtvis i backarna
det sades att man kunde se någon grått i backen huru som de
eldades i sin bakugn huru de arbetade med sitt egnaredskap och
sätte sitt bröd i ugnen - de kommo ofta fram till de närboende
och kände egnare samt bröd och dricka - vilket de alltid huro
arligt tillbaka med gott mått. det har talats om de har någon
länt et ankar dricka, och när de så huro det hem tackade de för
länt och tillrade dem att ej tillä i karit utan bara toppen -
de tappa af och dracko och det var gott men ville ju ej taga slut
de kunde ej stå emot längtan och så tillade de i karit - Men sedan
var det slut med dricka, Sjelfen lyktimren omtalades mycket
det sades att det skulle vara tandträtare som i tiden mått
färdet och ville nu hat rätat det har omtalats att en slakter som körde
till Rimbrishom med kött på humingen om grötarna flera gånger togat lyktimren
det om att lyra sig hem skulle han få en peng vilken bestod i 10 öre och han kom
hem - En annan gång sade slakteren de hade utslaktat 100 stycken och ha också inglen peng

Livarse meddelat munt-
ligt av M. Björkleund, Ham-
menhög. Björkleund är född
i Vallby. 730: Journal.

Skän-
av 1923-1944 -

När ett barn var fäst, räddes man för grämling-
ars besök, särskilt sådana, om vilkas det sägs, att
de vore frallkunniga.

Böobakning valdes bland de närmaste
släktingarna, helst bland faders eller moderns
sexbarn.

Vid kyrkötäckningen, som ägde rum så där en
6 veckor efter förläckningen, skulle gudmodern ge
barnet en klädning. För kyrkötäckningen bodde inte
den nyblivna modern gåt ut bland folk.

Skervan fick barnet, om modern ätit gryn
måda på handkvarn.

Vissa sjukdomar botades genom att stryka den
sjuke med en död ~~stark~~ släktings hand. Man
sade då att den döde, att han skulle taga sjuk-
domen med.

Lätt en havande kvinna sig på en kugg-
kubbe, blev barnet sörgt i graven.

Var havande kvinna med vid slakt, fick
barnet slaget.

För bölder rödde man en del av varet i ett
ägg, som sedan sattes på takasen åt jäglarna.

Vätor på handen togs bort genom att stryka
med den vöriga handen 3 ggr i jorden.

Släbbar i ansiktet / förläsningsmörken / upphom,
ifall modern under havandeskapet skakat ner
plummon och dessa dövis föllit i hennes ansikte och
hon så råkat taga där med handen. De kunde också
upphämmas på så sätt, att den havande betraktat en
person med sådant lyte.

Skarmyrtthet uppkom, om en havande
kvinna fick se en gya sitta i kuggkubben eller
en såg sittande i ett ej itusigat fack (ved-).

Örtyling uppkom, om barnets mor un-
der havandeskapet smakade med sleven på ma-
ten. Det betalades genom att slå barnet på mun-
nen med baksidan av sleven.

Skriklyfe uppkom av att modern blev
skrämst. På samma tid detta skedd, strock bar-
net. Om en människa skrämst barnets mor,
skulle de drappas blod av denna ges barnet in.

Skervon betalades genom att modern gick
till en person, som mördat en annan, och fick
de drappas blod på en brödbit att ge barnet in.
I Gualöv i Bolkögs socken bodde en man,
som råkat slå illjäl en annan. Denne man
sänktes flitigt i sådana angelägenheter. Han
hade alltid en nål på sig, var han gick,
för att kunna kräma ut de de drappas blod.
Lådan var 50 öre för besväret.

Barn, som stjäls, betalades genom att
barnet gavs in de drappas blod av modern.
Modern var skuld till barnets äronna, jätt
hon snallat under havandeskapet.

Varulv blev någon genom att modern
för att få lät barnsäng krupit under en fjöl-
hauen. De blev gressen varulv, fliksan ma-
ra. Samma var förhållande, jätt modern
krupit under en upprest träpinnakro.
Förduskt låtenok man inte gärna karvarna
ute.

Di gavs barnet så länge som möjligt
för att inte modern skulle bli i gressen. På
ett ställe diok barnet till åtta förs år.
"Säde de mor, för ja patte!" —
I kläddräkten var för små barn "slom,"

ett slags kjällikuans plagg, till de voro
5-6 år gamla. Sedan giogo de kläde av unge-
för samma samma snits som de äldre boro.

När gå lärdes barnet genom att modern
låg på ryggen och lät barnet krama på sin mage
och bröst, under det att hon häll det under-
marra.

Lidrelikt blev barnet, om modern under
kramarskapet sådes parningsakten mellan djur.

Första dagen hästarne giogo för plog
eller karo under vårbruket lades en yka och
en navare i kors framför dem, då de stodo
spända för redskapen, men icke de sattes
i jorden. När hästarne gått över verktygen togo
de så bort. Se'n gick för på höger sida om hästar-
na och tog 3 ggr i följd en näve jord och kastar
över hästarne ryggar.

Det första kvälet, som upptäcktes i
jorden vid vårbruket, gnedes sönder mellan hän-
derne. Den som det gjordes, fick förmåga att
genom strykning bota sjuka djur. Kvälet be-
stod nämligen övernaturliga krafter.

Korn sådes, när kornbärsträna blom-
mar. Den dagen, de sådde det första för ärt,
sågs ej farne att någon främmelse kom på be-
räk. Stäl lades den dagen i säckborggen.

Mycken ringrost på träna under vin-
tern betyde gott kornår.

Flög fröan bäst, bästak det gats vä-
der, flög hon bäst, blev vädret dåligt.

Midnattskvälen: har man utslag
eller klåre på kroppen, klårde man sig naken
och vältrare sig i dagligt gräs. Samma
kväl reste man till havet och kamlade vedren

på en korb. "Ge me ditt vunn!" sade man
till Sjö. Detta skulle ske sedan solen
gick ner. Med väntat tvättades den Gylke.

Om kvällen plöjde man gylke
vatten för beboare, vilka förhöres och gömdes
till räddning för sjukdom.